

III

VIATA ȘI SĂNĂTATEA OMULUI CONTEMPORAN DIN PERSPECTIVĂ MULTIDIMENSIONALĂ *THE LIFE AND HEALTH OF THE CONTEMPORARY MAN FROM A MULTIDIMENSIONAL PERSPECTIVE*

OPINIA REFERITOR LA INFLUENȚA FACTORILOR MODULUI DE VIAȚĂ CE INFLUENȚEAZĂ STAREA DE SĂNĂTATE A POPULAȚIEI 80 ANI ȘI PESTE

Tudor Grejdean, dr. hab. șt. med., prof. univ.

Anatol Negară, dr. în șt. med., conf. univ.

Elena Mihăilași, assist. univ.

Gabriela Șoric, dr. în șt. med., conf. univ.

Universitatea de Stat de Medicină și Farmacie
„Nicolae Testemițanu”, Chișinău, R. Moldova
fiodor.grejdean@usmf.md

OPINION REGARDING THE INFLUENCE OF LIFESTYLE FACTORS THAT INFLUENCE THE HEALTH STATUS OF THE POPULATION AGE 80 AND OVER

In these state are described the particularities of the opines sinless forwards to a healthy way of life and the factors that influence the state of health in a population of 80 years and more in Republic of Moldova. The analysis was wading in the North zone: in village, Dondusheni, and in the city of Balti.

Complexitatea schimbărilor condițiilor social-economice și a factorilor ce influențează sănătatea populației, în special a celei vârstnice, necesită efectuarea cercetărilor științifice orientate spre determinarea influenței modului de viață asupra sănătății, care în mare parte caracterizează comportamentul și activitatea omului.

În prezenta lucrare ne-am propus ca scop studierea aspectelor medico-sociale care caracterizează sănătatea și bunăstarea populației de 80 ani și peste. Analiza factorilor s-a efectuat în zona de Nord, ce au fost incluse din mediul rural – raionul Dondușeni și mediul urban – municipiul Bălți, naționalitate, nivel de educație, categorii socio-profesionale, grupe de vârstă și în dependență de activitatea populației de 80 ani și peste în condițiile reformelor social economice.

În continuare ne vom opri asupra factorilor enumerați mai sus, încercând să obținem un tablou cât mai complex și detaliat al nivelului de bunăstare a populației de 80 ani și peste. Din cele justificate mai sus ne-am pus ca scop să efectuăm un studiu observațional, descriptiv și analitic, folosind ca instrument de lucru un chestionar care cuprinde populația de 80 ani și peste, referitor la modul de viață și factorii ce influențează la starea de sănătate. Lotul a fost reprezentat de 338 de persoane din două baze de studiu ce a inclus: mediu rural – raionul Dondușeni și mediul urban – municipiul Bălți. Datele studiului au fost prelucrate prin intermediul programului „Epi-Info - 2002” și analizate în funcție de mediul de reședință.

În sondajul studiului efectuat repartiția populației de vârstă de 80 ani și peste după sex a fost repartizată astfel: bărbații au constituit 46,7%, iar femeile – 53,3%, cu o pondere mai mărită a sexului feminin.

Caracteristicile generale ale persoanelor de vârstă de 80 ani și peste supuse sondajului de opinii în raport de grupurile de vârstă s-au repartizat astfel:

- 80-84 ani – 40,2%
- 85 ani și peste – 59,8%

Din rezultatele studiului realizat al populației longevive în raport de grupele de vârstă intervievate în sondajul de opinii, se poate de concluzionat că ponderea cea mai mărită îi revine grupei de vârstă de 85 ani și peste, ce constituie 59,8%.

Prezintă interes rezultatele obținute din sondajul de opinii ce caracterizează mediul de reședință, care s-au repartizat astfel:

- Mediul urban – 61,1%
- Mediul rural – 38,9%

După rezultatele date ale studiului efectuat a sondajului de opinii, se poate de confirmat, că ponderea cea mai mărită o constituie persoanele în vârstă de 80 ani și peste cu mediul urban de reședință, ce constituie 61,1%.

În studiul ce ține de sondajul de opinii a persoanelor de 80 ani și peste au fost incluse și întrebări referitor la modul de viață și factorii ce influen-

țează la starea de sănătate. În continuare v-om descrie întrebările ce au fost puse și respectiv răspunsurile primite.

La întrebarea „Care-i atitudinea Dvs. față de sănătatea personală?”, variantele de răspuns au fost următoarele:

- conștient și responsabil – 23,4%
- știu că trebuie, dar nu întotdeauna reușesc – 56,5%
- știu că trebuie, dar nu socot că este necesar – 3,3%
- nu am atitudine serioasă față de sănătate – 16,8%

Din rezultatele sondajului de opinii efectuat la această întrebare se poate de concluzionat că, ponderea maximală revine variantei de răspuns – „știu că trebuie, dar nu întotdeauna reușesc” – 56,5% și ponderea minimală la varianta de răspuns – „știu că trebuie, dar nu socot că este necesar” – 3,3%.

Un segment important al sondajului de opinii a persoanelor de vârsta 80 ani și peste îi revine întrebării – „Cum Dvs. vă apreciați astăzi starea de sănătate?”, la care variantele de răspuns au fost următoarele:

- foarte bună – 0%
- bună – 3,3%
- satisfăcătoare – 53,5%
- nu chiar gravă – 33,1%
- grav bolnav – 10,1%

Din categoriile de răspuns la această întrebare se poate de concluzionat, că ponderea maximală a fost la varianta de răspuns – „satisfăcătoare” cu 53,9%, iar ponderea minimală de 3,3% la varianta de răspuns – „bună”.

O secțiune aparte a chestionarului de opinii a persoanelor intervievate ține de întrebarea „Care a fost caracterul vieții Dvs. în familie?”, cu următoarele variante de răspuns:

- cu unele neplăceri, emoții negative – 26,6%
- permanent neajunsuri și stresuri – 3,5%
- relații familiale bune și viață liniștită – 69,9%

Din analiza rezultatelor obținute din sondajul de opinii a persoanelor de 80 ani și peste intervievate în sondaj se poate de concluzionat, că ponderea maximală de 69,9% revine variantei de răspuns „relații familiale bune și viață liniștită”, iar ponderea minimală de 3,5% revine variantei de răspuns – „permanent neajunsuri și stresuri”.

Prezintă interes în sondajul de opinii a persoanelor de vârsta de 80 ani și peste intervievate și întrebarea „Dacă cunoașteți, să numiți care sunt bolile ce vă deranjează?”, a căre-i variante de răspuns au fost următoarele:

- boli a aparatului circulator – 52,4%
- boli a aparatului digestiv – 16,6%
- boli a aparatului respirator - 0%
- boli oncologice – 3,5%
- boli neuropsihice – 7,4%
- alte boli – 20,1%

Din rezultatele sondajului de opinii la această întrebare se poate de concluzionat, că ponderea maximală de 52,4% revine grupului de persoane care suferă de o maladie a aparatului circulator și ponderea minimală de 3,5% revine grupului de persoane cu boli oncologice.

Prezintă interes rezultatele studiului referitoare la opinia persoanelor de 80 ani și peste intervievate în sondajul de opinii la întrebarea „Cum apreciați că va-ți adresat cu această boală la medic?”, cu următoarele variante de răspuns:

- la timp – 28,9%
- târziu – 64,8%
- foarte târziu – 1,5%
- nu știu – 4,8%

Din analiza rezultatelor sondajului de opinii a persoanelor intervievate, se poate de concluzionat, că ponderea maximală cu 64,8% revine grupului de persoane care s-au adresat târziu, iar ponderea minimală de 1,5% revine persoanelor care s-au adresat foarte târziu cu boala respectivă.

Din rezultatele studiului de opinii a persoanelor intervievate, în cazul acutizării maladii, la ce medic ar dori să se adreseze, se poate confirma, că ponderea maximală de 76,4 % revine persoanelor ce s-au adresat medicului de familie, iar ponderea minimală de 3,3% revine persoanelor ce nu s-au adresat la medic.

Din rezultatele sondajului de opinii a persoanelor intervievate referitor la selectarea medicului în caz de acutizare a maladii, se poate de justificat, că ponderea maximală de 56,8% îi revine persoanelor care cred că primul ajutor ar trebui să-l ofere medicul de familie, iar ponderea minimală de 16,6% revine persoanelor care au răspuns la categoria – „echipa asistenței medicale de urgență”.

Complexitatea schimbărilor condițiilor social-economice ce influențează sănătatea populației, în special a populației apte de muncă, necesită efectuarea cercetărilor științifice orientate spre determinarea influenței modului de viață asupra sănătății, care în mare parte caracterizează compor-

tamentul și activitatea omului. În continuare, ne vom opri asupra factorilor de risc ce condiționează apariția hipertensiunii arteriale, încercând să obținem unele răspunsuri la întrebarea „La apariția și dezvoltarea bolii, care factor de risc de bază cunoașteți din cei enumerați mai jos?”. Variantele de răspuns (factorii de risc) au fost:

- stresul – 21,9%
- mâncarea picantă – 13,1%
- fumatul – 15,4%
- folosirea alcoolului – 13,7%
- masa excesivă a corpului – 21,1%
- alimentația neechilibrată – 6,9%
- hipodinamia – 3,5%
- condiții dăunătoare de muncă – 4,4%

Din rezultatele sondajului de opinii a persoanelor intervievate, referitor la factorii de risc ce au condiționat apariția maladiei, se poate de confirmat că ponderea maximală de 21,9% îi revine stresului, iar ponderea minimală de 3,5% îi revine hipodinamiei.

Analiza rezultatelor obținute al sondajului de opinii a persoanelor de vârsta de 80 ani și peste referitor la secretele ce le-au permis de a trăi o viață înaintată, se poate justifica, că ponderea maximală de 42,6% îi revine variantei de răspuns „un mod de viață liniștit și fără stres” și ponderea minimală de 18,1% revine variantei de răspuns „factorul genetic”.

Sondajul de opinie a persoanelor cu vârsta de 80 ani și peste ne-a permis să constatăm starea reală de sănătate a acestui segment de populație, să evidențiem factorii de influență la starea de sănătate și să elaborăm un concept de măsuri de menținere și promovare a sănătății acestui grup de generație.

Referințe bibliografice

1. Vîrstnicii Republicii Moldova. Nota informativă a Departamentului Statistică și Sociologie al R.M, 2004.
2. World Health Organization. Life in the 21st century a vision for all (World Health Report). Geneva, 2003.
3. Borzan Cristina Maria, Mocean Florea. Sănătate Publică. Cluj-Napoca: Ed. Medicală Universitară „Iuliu Hațieganu”, 2002.
4. Бреев Б. К вопросу о старении населения и депопуляции. In: Социологические исследования. 1998, № 26, с.61-66.